KODEKS ETIČNEGA RAVNANJA

Poslovna Enota Zasebni Vrtec Mala akademija, Leila d.o.o.
Mencingerjeva 7, 1000 Ljubljana

Izhodišče
Kodeks etičnega ravnanja v vrtcu Mala Akademija – Leila d.o.o. določa skupne vrednote in poklicna načela, ki usmerjajo delo z otroki, sodelovanje s starši ter odnose med zaposlenimi. Izhaja iz človekovih pravic, Konvencije OZN o otrokovih pravicah, veljavne slovenske zakonodaje s področja predšolske vzgoje, prepovedi diskriminacije in varstva osebnih podatkov. Ta dokument je interni etični kodeks vrtca; ne nadomešča zakonov, pravilnikov, uradnih protokolov ali drugih internih aktov.

Te vrednote so:
- pojmovanje otroštva kot enkratnega, posebnega in bistveno pomembnega obdobja v človekovem življenju;
- osnova za delo s predšolskimi otroki so spoznanja družboslovnih, humanističnih in naravoslovnih ved o otrokovem razvoju in učenju;
- vrednotenje in negovanje tesnih vezi med otrokom in družino;
- spoštovanje individualnih posebnosti in razvojnih značilnosti otroka ter ustvarjanje pogojev za njihovo upoštevanje;
- uveljavljanje otrokove enakopravnosti ne glede na njegovo družino, kulturo in širšo družbeno skupnost, ki ji pripada;
-spoštovanje dostojanstva, vrednosti in enkratnosti vsakega posameznika oziroma posameznice;
-pomoč otrokom in odraslim pri razvoju njihovih potencialov, ki temelji na zaupanju, spoštovanju in pozitivnem pristopu.

S sprejetjem in uveljavljanjem kodeksa želimo vzpostaviti mehanizem ozaveščanja vseh udeležencev ter osebnega sprejemanja in ponotranjanja vrednot na področju dela s predšolskimi otroki.

Kodeks kot živ in učinkovit dokument:
-varuje pravice in osebno integriteto otrok, staršev in delavcev vrtca;
-utrjuje pravice in dolžnosti zaposlenih, njihovo strokovno zavest, samozavest in odgovornost;
-posreduje vrednote in načela kot osnovo za medsebojno odgovorno ravnanje otrok, staršev, sodelavcev, delovne organizacije in širše skupnosti;
-zavezuje vse delavke in delavce k upoštevanju in uresničevanju sprejetih vrednot in načel, zapisanih v kodeksu;
-ozavešča vse udeležence o pomenu vsakodnevne presoje postopkov in ravnanj z vidika sprejetih vrednot in načel;
- povezuje vse, ki si prizadevajo za otrokovo korist;
- prispeva k dvigu kakovosti predšolske vzgoje v vrtcu, družini in širšem okolju.

Vsebina kodeksa
Kodeks je razdeljen na štiri temeljna področja odgovornosti ljudi, ki so v okviru vrtca neposredno ali posredno udeleženi v skrbi za otroka. Skrb za otroka v najširšem pomenu besede obsega varstvo in nego ter ustvarjanje pogojev za otrokovo socializacijo, učenje in izkušnje, ki prispevajo k celovitosti njegovega razvoja.

Področja odgovornosti delavcev v vrtcu so:
- odgovornost do otrok,
- odgovornost do staršev in družin,
- odgovornost do delovne organizacije in sodelavcev,
- odgovornost do širše skupnosti.

Vsak vsebinski sklop vsebuje vrednote in načela. V besedilu so vrednote označene z znakom V, načela pa z znakom N.

KODEKS

Preambula

Delavke in delavci vrtca se zavedamo, da nam starši oziroma družine zaupajo svoje otroke v varstvo, oskrbo, vodenje, vzgojo, delo, učenje in igro, da bi bili v njihovi odsotnosti v varnem okolju in da bi si, v družbi vrstnikov in ob vodenju in podpori strokovno usposobljenih odraslih, pridobili tiste raznovrstne izkušnje, ki jim jih družina ne more dati. Zavedamo se odgovornosti in obveznosti, ki jih s tem sprejemamo do otrok, do staršev oziroma družin in do družbe.

Zato delavke in delavci vrtca sprejemamo Kodeks etičnega ravnanja kot moralno zavezujoč akt, njegove vrednote in načela pa razumemo kot zbirko smernic za zgledno poklicno delo.

Dobrobit otroka pojmujemo kot skupno oznako za otrokovo dostojanstvo, varnost, srečo in dolgoročno korist; predstavlja nam najvišjo vrednoto, na kateri temeljijo in so ji podrejene vse ostale vrednote in iz njih izhajajoča načela.

I. Odgovornost vseh delavk in delavcev vrtca do otrok

V1: Spoštovanje osebnega dostojanstva in integritete otroka

N1.1 Vsakega dečka in deklico spoštujemo in upoštevamo kot enkratno bitje z vsemi njegovimi ali njenimi razvojnimi in individualnimi značilnostmi ter ustvarjamo pogoje za občutje varnosti, sprejetosti, naklonjenosti in skrbi zanj ali zanjo.

N1.2 Spoštujemo in upoštevamo otrokov pogled na svet, njegovo razumevanje stvari, dogodkov in položajev ter čustveno odzivanje nanje in ne zavračamo otrokovega mišljenja in čustvovanja kot neustreznega ali nepravilnega.

N1.3 Ne uporabljamo besed in ukrepov ali ustvarjamo situacij, ki bi bile za otroka boleče, ki bi ga žalile, poniževale, zasmehovale ali ustrahovale.

N1.4 Kadar otroka opozarjamo na neprimerno ravnanje, to storimo s postopki in načini, ki so v skladu z otrokovim človeškim dostojanstvom.

V2: Zagotavljanje varnega, zdravega, razumevajočega in spodbudnega okolja za otroka

N2.1 Otroku nudimo priložnosti za pozitivne čustvene, spoznavne in socialne izkušnje, ki so osnova za razvoj njegovega samospoštovanja in zaupanja vase.

N2.2 Otroku dajemo možnosti, spodbude in pomoč pri razvoju telesne, duševne in socialne samostojnosti in neodvisnosti.

N2.3 Ustvarjamo pogoje za ustrezno zadovoljevanje otrokovih telesnih potreb (hrana, higiena, gibanje, počitek itd.), pri tem pa mu v največji mogoči meri dopuščamo, da sam uravnava način njihovega zadovoljevanja.

N2.4 Otroku zagotavljamo prostor, čas in sredstva za spontano igro.

N2.5 Otroka spodbujamo in podpiramo v razvoju gibalnih, jezikovnih, spoznavnih, umetniških ter socialnih sposobnosti in veščin.

N2.6 Ustvarjamo pogoje za razvoj otrokove sposobnosti razumevanja sebe in drugih ter mu pomagamo razvijati samokontrolo in sposobnost razlikovanja med dobrim in slabim ravnanjem v odnosu do ljudi, stvari in narave.

N2.7 Otroku nudimo možnosti za spoznavanje naravnega okolja in vplivamo na razvoj njegovega pozitivnega odnosa do le-tega.
N2.8 Skrbimo za varnost prostora, igral in igrač v vrtcu in zunaj vrtca.
N2.9 Ob spoštovanju svobode stikov in interakcij z vrstniki varujemo otroka pred telesnim in duševnim nasiljem drugih otrok.
N2.10 Otroka varujemo pred vsakršno zlorabo, zanemarjanjem, nasiljem ali neprimernim ravnanjem odraslih in drugih otrok. Ob sumu nasilja, zlorabe ali zanemarjanja zaposleni takoj poskrbi za otrokovo varnost, dogodek oziroma opažanja dokumentira ter ravna po veljavni zakonodaji in uradnih protokolih. Obveznega obveščanja pristojnih organov ne sme nadomestiti zgolj interno obveščanje direktorice.

V3: Uresničevanje pravice otrok do enakih možnosti
N3.1 Do otrok ne ravnamo diskriminatorno zaradi rase, barve kože, spola, jezika, vere ali prepričanja, narodnosti, etničnega ali socialnega porekla, premoženjskega stanja, invalidnosti, zdravstvenega stanja ali druge osebne okoliščine otroka oziroma njegovih staršev ali skrbnikov. Upoštevamo načelo enakih možnosti in otrokovo pravico do dostojanstva.
N3.2 Vsem otrokom zagotavljamo enake možnosti za sodelovanje pri dejavnostih vrtca, ob upoštevanju njihove starosti, razvojnih značilnosti, individualnih potreb in veljavnega programa.
N3.3 Ustvarjamo razmere, v katerih bodo posebno nadarjeni otroci svoje sposobnosti uresničevali in razvijali.
N3.4 Otrokom iz kulturno socialno manj spodbudnega družinskega okolja nudimo take spodbude, izkušnje in dejavnosti, ki jim omogočajo, da nadoknadijo oziroma zmanjšajo prikrajšanost v razvoju.
N3.5 Kadar se pokaže, da otrok potrebuje drugačno ali dodatno podporo, se s starši in pristojnimi strokovnjaki pogovorimo o primernih prilagoditvah, podpori in možnostih nadaljnje obravnave v otrokovo korist.

V4: Zasnovanost dela z otroki na znanju in razumevanju značilnosti otrokovega razvoja v določenem starostnem obdobju in na značilnostih posameznega otroka
N4.1 V vrtcu načrtujemo in izvajamo delo na osnovi strokovnega znanja in izkušenj.
N4.2 Vzgojno izobraževalne pristope in dejavnosti prilagajamo značilnostim posameznih otrok in skupine otrok kot celote.
N4.3 Spoznanja o posameznem otroku poglabljamo s stalnim spremljanjem in dokumentiranjem otrokovega razvoja in dosežkov.
N4.4 Strokovno znanje izpopolnjujemo s sodobnimi spoznanji ustreznih strok s samoizobraževanjem in vključevanjem v različne oblike zunanjega in notranjega izobraževanja.

II. Odgovornost pedagoških, vodilnih in svetovalnih delavcev in delavk do staršev in družine
V5: Spoštovanje in upoštevanje staršev kot primarnih skrbnikov, ki nosijo glavno odgovornost za otrokovo vzgojo in razvoj
N5.1 S starši gojimo odprt dialog in jim dajemo možnost soodločanja v vseh pomembnih vprašanjih v zvezi z njihovim otrokom.
N5.2 Spoštujemo prepričanja in poglede staršev glede vzgoje, vendar ravnamo v skladu s pravicami otroka, njegovo varnostjo, strokovnimi načeli in veljavnimi predpisi. Če pride do nasprotja, ima otrokova korist in zakonska obveznost zaščite otroka prednost.
N5.3 Pri načrtovanju in izvajanju vzgojnega dela upoštevamo opažanja in spoznanja staršev o njihovem otroku.

N5.4 Vedno pozorno prisluhnemo pripombam staršev o vzgojnih pristopih in postopkih vzgojiteljic oziroma vzgojiteljev in se nanje ustrezno strokovno odzovemo.
N5.5 Če se prepričanja in nazori staršev razhajajo z usmeritvami vrtca, si prizadevamo doseči soglasje o takšnem načinu ravnanja, ki bo za otroka najprimernejši.

V6: Pravica staršev do obveščenosti o programu vrtca in aktivnega sodelovanja v njem
N6.1 Starše seznanimo z vrednotami in cilji, za katere si vrtec prizadeva, ter z vsebinami, metodami in sredstvi vzgojnega dela.
N6.2 Spodbujamo starše, da sodelujejo v načrtovanju in izvajanju vzgojnih dejavnosti.

V7: Strokovna pomoč staršem pri vzgoji njihovega otroka
N7.1 Seznanjamo starše s spoznanji stroke o predšolskem otroku in jih ozaveščamo o pomenu ustreznega vzgojnega ravnanja.
N7.2 Staršem stalno posredujemo opažanja o razvoju in dosežkih njihovega otroka ter jim pomagamo, da spoznajo in razumejo svojega otroka v vsej njegovi enkratnosti.

V8: Spoštovanje zasebnosti družine
N8.1 Podatke o otroku in družini obravnavamo zaupno, jih uporabljamo le za zakonite in določene namene ter jih razkrivamo samo osebam, ki jih potrebujejo za opravljanje svojih nalog ali kadar to zahteva zakon. Zaupnost ne sme preprečiti nujne zaščite otroka ali obvezne prijave pristojnim organom.

III. Odgovornost vseh delavcev in delavk do institucije in do sodelavk oziroma sodelavcev

Odgovornost do institucije
V9: Spoštovanje in uresničevanje programa vrtca, njegovih usmeritev in vrednot
N9.1 S svojim delom, ravnanjem in vedenjem prispevamo h kakovosti programa, varnosti otrok in ugledu vrtca.
N9.2 Skrbimo za svoje strokovno izpopolnjevanje in splošno razgledanost.
N9.3 V imenu institucije lahko govorimo samo, če smo za to pooblaščeni. Ločiti moramo to, kar govorimo v imenu institucije, od svojega lastnega mnenja.
N9.4 Konflikte rešujemo spoštljivo, nepristransko in pravočasno. Kadar gre za varnost otroka, sum nasilja, zlorabe, diskriminacijo ali drugo zakonsko obveznost, notranje reševanje ne sme odložiti prijave oziroma obveščanja pristojnih organov.

Odgovornost do sodelavk in sodelavcev
V10: Spoštovanje in zaupanje v odnosih med sodelavci
N10.1 Spoštujemo strokovno avtonomijo, kompetentnost, iniciativnost in ustvarjalnost sodelavk in sodelavcev.
N10.2 Spoštujemo pravico do zasebnosti sodelavk in sodelavcev in nedotakljivost njihove osebne integritete.
N10.3 Negujemo strpne medsebojne odnose brez predsodkov glede rase, vere, nacionalne in etnične pripadnosti, spola, starosti, premoženja, političnega prepričanja ali življenjskega sloga sodelavke ali sodelavca.
N10.4 Če opazimo neetično, nestrokovno ali nevarno ravnanje, ukrepamo sorazmerno resnosti dogodka. Kadar je ogrožen otrok, nemudoma poskrbimo za njegovo varnost in zadevo prijavimo direktorici oziroma pristojnim zunanjim organom, kadar to zahtevajo okoliščine ali predpisi. Oseba, na katero se sum nanaša, ne sme sama voditi obravnave.

V11: Ustvarjalno sodelovanje v korist dobrobiti otrok in kvalitete programa

N11.1 Negujemo in razvijamo timske oblike dela.
N11.2 S sodelavci in sodelavkami si izmenjujemo strokovne vire, pridobljeno strokovno znanje in informacije.
N11.3 Podpiramo uresničevanje strokovnih idej svojih sodelavcev in sodelavk ter priznavamo in sprejemamo njihove uspehe.
N11.4 Sodelujemo pri načrtovanju in izvajanju skupnih nalog oziroma projektov vrtca ter pri tem spoštujemo dogovorjene postopke, odgovornosti in pravila varovanja podatkov.

Odgovornost vodilnih do drugih delavcev
V12: Oblikovanje in ustvarjanje delovnih pogojev, ki negujejo kompetenco, samospoštovanje in ustvarjalnost pri osebju
N12.1 Vodstvo ustvarja s strokovnim, objektivnim in spoštljivim odnosom ozračje zaupanja, v katerem lahko zaposleni svobodno izražajo strokovna mnenja in opozorijo na tveganja, pri čemer so otrokova korist, varnost in pravice vedno prednostne.
N12.2 Vodilna delavka ali delavec seznani vsakega delavca oziroma delavko vrtca s kurikulom vrtca in svojimi pričakovanji do delavca oziroma delavke.
N12.3 Vodilni delavec ali delavka spremlja delo posameznih delavcev, jim daje povratne informacije in strokovno pomoč ter razumevanje in podporo ob morebitnih delovnih ali osebnih težavah.
N12.4 Vsakršna ocena, priporočilo ali presoja vodilnega delavca ali delavke o podrejeni delavki ali delavcu mora temeljiti na dejstvih in strokovnih argumentih in mora biti pomembna z vidika interesov otrok, njihovih staršev in programa vrtca.

V13: Prispevek k ustvarjanju možnosti za kvalitetno otroštvo
N13.1 Zagotavljamo ustrezen in kakovosten program glede na socialne in kulturne značilnosti okolja.
N13.2 Spodbujamo in pospešujemo sodelovanje med institucijami, ki se ukvarjajo z razvojem, vzgojo in izobraževanjem otrok.
N13.3 Ozaveščamo družbo s strokovnimi argumenti o pomenu otroštva. Od nje zahtevamo ustrezne materialne pogoje za zdrav razvoj otrok in za kvalitetne programe.
N13.4 Podpiramo politiko in zakone, ki prispevajo k dobrobiti otrok in družin ter odklanjamo takšne, ki niso v njihovem interesu.
N13.5 Prispevamo k nadaljnjemu razvoju področja predšolske vzgoje in krepimo zavezanost za uresničevanje vrednot, zapisanih v tem Kodeksu, v Konvenciji o otrokovih pravicah, v Deklaraciji o psiholoških pravicah otroka, v Splošni deklaraciji o človekovih pravicah in v Ustavi Republike Slovenije.

Avtorji kodeksa:
mag. Marjeta Domicelj
mag. Jožica Ferjančič
dr. Zoran Pavlovič

Z nasveti in pripombami so pri nastajanju besedila Kodeksa sodelovali: prof. Milica Bergant, dr. Anica Kos - Mikuž, Marja Strojin, prof. dr. Boštjan M. Zupančič, mag. Marcela Batistič, Ksenija Antončič, članice strokovnega kolegija Viških vrtcev, in članice izvršilnega odbora WZ Slovenije.
H končni različici besedila Kodeksa so s pripombami in predlogi prispevali udeleženci in udeleženke strokovnega posveta o Kodeksu v Portorožu, maja 1996.

SEKCIJA ZA PREDŠOLSKO PEDAGOGIKO
pri Zvezi društev pedagoških delavcev Slovenije
Tržaška cesta 2,1000 Ljubljana

DODATNA PRAVILA ZA IZVAJANJE KODEKSA V VRTCU MALA AKADEMIJA

1. Področje uporabe in odgovornost

Kodeks velja za vse zaposlene, vodstvo, študente, dijake, prostovoljce, zunanje izvajalce in druge osebe, ki v okviru vrtca prihajajo v stik z otroki. Vsak se mora z njim seznaniti pred začetkom dela oziroma sodelovanja. Vodstvo zagotovi dostop do kodeksa, pojasnila ob nejasnostih in periodični pregled njegove vsebine.

2. Varnost otrok in prepoved nasilja

Fizično kaznovanje, ponižev anje, grožnje, zastraševanje, spolno nadlegovanje, diskriminacija, zanemarjanje in vsakršna oblika nasilja nad otrokom ali med otroki niso dovoljeni. Fizični poseg je dopusten le, kadar je nujen za takojšnjo zaščito otroka ali druge osebe, mora biti sorazmeren nevarnosti in nikoli kaznovalen. Zaposleni ne izvajajo lastne preiskave suma nasilja; otroka mirno poslušajo, ne postavljajo sugestivnih vprašanj, čim bolj natančno zabeležijo opažanja in otrokove besede ter ravnajo po uradnih protokolih.

3. Prijava suma nasilja ali zlorabe

Ob neposredni nevarnosti zaposleni takoj zaščiti otroka in pokliče policijo na 113 oziroma nujno medicinsko pomoč na 112. Ob sumu nasilja v družini nad otrokom zaposleni takoj obvesti direktorico oziroma odgovorno osebo in ravna po Pravilniku o obravnavi nasilja v družini za vzgojno-izobraževalne zavode. Zaposleni pripravi zapis opažanj, razkritja ali pogovora z otrokom. V skladu s predpisi in uradnim protokolom se brez odlašanja obvesti pristojni center za socialno delo, njegovo interventno službo izven poslovnega časa, policijo ali državno tožilstvo, kadar je to ustrezno. Notranje obveščanje ne nadomesti zakonske dolžnosti prijave in ne sme povzročiti zamude. Če se sum nanaša na direktorico, se zaposleni neposredno obrne na pristojne zunanje organe.

4. Odnosi z otroki in strokovne meje

Zaposleni z otroki komunicirajo spoštljivo in primerno njihovi starosti. Ne ustvarjajo skrivnosti, odvisnosti ali neprimernih zasebnih odnosov z otroki. Otrokove osebne meje, zasebnost in pravico do zavrnitve upoštevajo v največji mogoči meri, razen kadar je nujen poseg za varnost ali nego. Otroci niso kaznovani zaradi razkritja težave ali zaradi tega, ker poiščejo pomoč.

5. Enakopravnost, vključevanje in jezik

Vrtec zagotavlja nediskriminatorno obravnavo otrok in družin ter spoštuje jezikovno, kulturno, versko in družinsko raznolikost. Dejavnosti in komunikacijo prilagaja starosti, razvoju in individualnim potrebam otrok. Razlike med otroki se ne uporabljajo za poniževanje, izključevanje ali omejevanje sodelovanja. Morebitne prilagoditve se načrtujejo strokovno in v sodelovanju s starši ter pristojnimi strokovnjaki.

6. Zasebnost, fotografije in digitalna komunikacija

Osebni podatki, zdravstvene informacije, razvojni zapisi, fotografije in videoposnetki otrok se obdelujejo le za določen in zakonit namen ter v skladu z Uredbo (EU) 2016/679 (GDPR), ZVOP-2 in internimi pravili vrtca. Fotografij ali videoposnetkov otrok zaposleni ne objavljajo na svojih zasebnih profilih ali jih posredujejo tretjim osebam brez ustreznega dovoljenja in pravne podlage. Uporabljajo se samo odobreni komunikacijski kanali. Osebnih podatkov se ne deli v skupinskih sporočilih, če za to ni ustrezne podlage in varnostnih ukrepov.

7. Sodelovanje s starši in pritožbe

S starši komuniciramo spoštljivo, pravočasno in stvarno. Informacije o otroku posredujemo njegovim zakonitim zastopnikom ob upoštevanju morebitnih zakonskih omejitev in otrokove

varnosti. Pritožbe se obravnavajo nepristransko in brez povračilnih ukrepov. Če se pritožba nanaša na direktorico ali če notranja pot ni varna, se lahko prijavitelj obrne na pristojne zunanje organe, vključno z Inšpektoratom Republike Slovenije za šolstvo oziroma policijo ali CSD, glede na vsebino zadeve.

8. Odgovornost zaposlenih in ukrepanje ob kršitvah

Vsak zaposleni je dolžan opozoriti na ravnanje, ki ogroža otroka, krši kodeks ali predpise. Vodstvo obravnava prijave nepristransko, dokumentira pomembne ugotovitve, zagotovi zaščito otroka in sprejme ustrezne ukrepe v okviru svojih pristojnosti. Morebitni delovnopravni ukrepi se vodijo ločeno od postopkov za zaščito otroka. Oseba, na katero se nanaša sum, ne odloča o obravnavi lastnega primera.

9. Pravna podlaga in razmerje do drugih aktov

Kodeks je interni etični akt in se uporablja skupaj z veljavno zakonodajo in uradnimi protokoli, zlasti: Zakonom o vrtcih (ZVrt), Zakonom o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (ZOFVI), Zakonom o preprečevanju nasilja v družini (ZPND), Pravilnikom o obravnavi nasilja v družini za vzgojno-izobraževalne zavode, Uredbo (EU) 2016/679 (GDPR), Zakonom o varstvu osebnih podatkov (ZVOP-2), predpisi o prepovedi diskriminacije in veljavnimi protokoli za medvrstniško ter spolno nasilje. Če kodeks nasprotuje veljavnemu predpisu, se uporabi predpis. Vodstvo preveri kodeks najmanj enkrat letno in ob pomembnih spremembah predpisov ali organizacije dela.

Veljati začne: 1 februarja 2024, dodatna pravila in dopolnitve od 1.9.2026.
Odgovorna oseba: direktorica vrtca Elena Kaspranova

Podpis: _____

Leila d.o.o. Zasebni vrtec "Mala Akademija"

Opomba: Izhodiščno besedilo kodeksa je bilo pripravljeno leta 1996. Ta različica je prilagojena za interno uporabo v vrtcu Mala Akademija – Leila d.o.o.; ni pravno mnenje in ne nadomešča pregleda skladnosti vseh internih postopkov s predpisi.